

ODJĘTY (173) *part praet pass pf*

odjęty (108), **odjęt** (65).

o jasne.

sg m N odjęt (25), odjęty (17); ~ (*attrib*) odjęty (2); ~ (*praed*) odjęt (24), odjęty 13); odjęt *OpecŻyw*, *FalZioł* *MurzHist*, *Leop*, *BibRadz* (5), *BielKron*, *RejAp*, *WujJudConf*, *BudBib* (2), *StryjKron*, *NiemObr*, *PudlFr*, odjęty *WujJud* *MycPrz*, *SkarJedn*; odjęt: odjęty *CzechRozm* (1:3), *CzechEp* (1:5), *WujNT* (2:1), *SarnStat* (2:1). ◇ A odjęty (2). ◇ f N odjętą (29), odjęta (24); ~ (*attrib*) -ą (1); ~ (*praed*) -ą (28), -a (24); -ą *KrowObr*, *BudBib* (2), *CzechEpPORz* (2), *ArtKanc*, *GórnRozm*, *Calep*, *GórnTroas*, *WujNT* (7); -a *MurzHist* (4), *LubPs*, *GroicPorz*, *Leop* (3), *HistRzym*, *CzechRozm* (4), *ModrzBaz* (2), *NiemObr*; -ą: -a *BibRadz* (1:3), *RejAp* (3:1), *RejPos* (5:2), *SarnStat* (3:1). ◇ G odjęt(e)j (1). ◇ A odjętą (3). ◇ L odjęt(e)j [błędnie: odjętą] (1). ◇ n N odjęté (23), odjęto (16); -é (3), -(e) (20); ~ (*attrib*) -é (1); ~ (*praed*) -é (21), -o (16); -é *PatKaz III*, *MurzHist*, *MycPrz*, *SkarŻyw* (2), *StryjKron*; -o *OpecŻyw*, *KromRozm I*, *OrzList*, *BielKron* (2), *RejAp*, *ModrzBaz* (2); -é: -o *Leop* (1:2), *BibRadz* (6:1), *RejPos* (1:1), *CzechRozm* (3:1), *WujNT* (2:2), *SarnStat* (2:1). ◇ A odjęt(e) (1). ◇ I odjętym (2). ◇ pl N subst odjęté (23); -é (5), -(e) (18). ◇ G odjętych (2). ◇ A subst odjęt(e) (1). ◇ L odjętych (2).

Składnia dopełnienia sprawcy: odjęty przez kogo (10), *od kogo* (2) *KrowObr*, *WujJudConf*.

Sł stp s.v. odjąć, Cn brak, Linde bez cytatu; poza tym w objaśnieniu s.v. odjętek.

I. W funkcji właściwej (172) :

1. O rzeczach pozostających w kontakcie fizycznym: odsunięty, zdjęty; wyjęty; oderwany, oddzielony (19) :

odjęty od czego (8): A zwiążą napierśniká z obrączki iego z Obrączkami Efodu/ tásną Hiacyntową/ ták iżby leżał ná haftowánium Efodu/ á od niego áby nigdy odjęt niebył. *BibRadz Ex* 28/28, *Ex* 39/21, *Is* 10/27; Márya Mágdáléná przyślzá ráno/ gdy ielźcze ciemność byłá/ do grobu: y widzi kámién odjęty [*lapidem sublatum*] od grobu. *BudNT Ioann* 20/1. *Cf Wyrażenie.*

odjęt z czego (1): Ialkier w moźdźerzu fthłuczony gdy będzie na gołe ciało przyłożon: zrani ono miełcze á prawie fwoią gorączoľcią przepali fkorę kiedy przez nocz z miełcza niebędzie odjęt *FalZioł I* 56a.

W przeciwstawieniu: »przyłożon ... odjęt« (1): *FalZioł I* 56a *cf odjęt z czego.*

Wyrażenie: »od piersi (jest) odjęty« = *ablactatus Vulg* [*szyk 3:1*] (4): *WróbŻołt* 130/2, rr2; *RejPs* 204v; Bo z vft niemowiátek/ y iákoby od piersi máłczynych odjętych/ wykonał Bog chwałę fwoię *PowodPr* 46.

Szereg: »oderwany i odjęty« (1): w kielká dni potym tákowá muchę wypił/ ktora mu do ięzyká przyłnęłá/ y od żadnego lekárzá niemogłá być oderwána y odjęta. *KrowObr* 39.

Przen (7) : Y fťanie fię dnia onego że odjęte będzie brzemię iego od rámion twoich á iárzmo iego od fzyie twoiey *BibRadz Is* 10/27; *NiemObr* 83; Zydowie máią ielźcze załłonę ná fercu fwoim/ gdy czytáią piłmo/ ktora przez wiáre w Chrifťá Páná bywa odjęta. *WujNT 2.Cor* 3 *arg*, *2.Cor* 3/16.

odjęt od czego (1): Nie będzie odjęt mąż s pokolenia twego od fťolcá krolełtwá Izráelłkiego *BielKron* 77v.

odjęt z czego (1): obacz iż ci vmárli w grobiech fktorych wnętrzości duch iest odjęt/ nie będą tobie oddawać chwały ani fprawiedliwości. *BudBib Bar 2/15*.

odjęty czemu (1): *Calep 1024a cf W przeciwstawieniu*.

W przeciwstawieniu: »odjęty ... obrocony« (1): Succisivus tempus, quod subtrahitur rebus magis seriis ut ad aliquem usum accomodemus – Czas pilnieifzim fprawon [!] odjęti a do mnieifzich obroconi. *Calep 1024a*.

a. *O ludziach: rozdzielony z kims [od kogo]* (2) : *CzechRozm 264*; Iáko długo z íobą oblubieńcá máią/ nie mogą pościć. Alec przyidą dni gdy od nich odjęty będzie oblubieniec *WujNT Mar 2/20*.

b. *Wykreślony z tekstu* (1) :

W przeciwstawieniu: »odjęty ... wzięty« (1): iż ilekroć miáftá/ które w téy kopiiéy Przywileiu fą wypifáne y wyrázone/ álbo iedno które z nich w tákowym nawyszfego práwá fładzie fprawę ábo fprawy [...] przez áppelláciá wwidzioné będą mieć: tedy gdy oné Miáftá będą odjęte y odpráawioné [*illis amotis et exclusis JanStat 1018*]/ inné Miáftá ná mieyfce ich z innémi pozofáltémi niech będą wzięte y wftáwioné. *SarnStat 953*.

Szereg: »odjęty i odprawiony« (1): *SarnStat 953 cf W przeciwstawieniu*.

2. *Odlączony od jedności politycznej [od czego]* (1) : którą ziemię/ ácz przeftáwnéy pámiéci Król Káziemiérz [...] od Korony Polfkiéy iáko od włáfnégo ciálá iéy odjętá mieć chciáł *SarnStat 1187*.

3. *Który przestał istnieć lub nie zaistniał, którego ktoś nie ma (przestał lub nie zaczął mieć), nie doświadczają: zlikwidowany, którego ktoś został pozbawiony; adeptus Mącz, Modrz, JanPrzyw; ablatus Vulg, PolAnt; absconsus Vulg; expulsus PolAnt; ereptus Mącz; depuesus JanStat (141) : PatKaz III 101*; W tenże dzień wftyki źrzodlá przepáści wielkich porwály fię (*marg*) Kres wodam zámierzony y przerwan był y odjęt. (–) *BibRadz Gen 7/11, Dan 7/14*; Władza iego/ władzą wieczną/ ktora nie będzie odjętá *BudBib Dan 1/14; CzechRozm 124*.

odjęty od kogo (9): *OpecŻyw [61]; TarDuch C2v; BibRadz Matth 21/43, Luc 10/42; RejPos [310]*; Mária nalepfzå czáftkę obráłá/ ktora od niey odjętá nie będzie. *WujNT Luc 10/42, Matth 11/43, s. 392*.

odjęt z czego (1): áby wftyki Práwá y Státutá koronne [...] były przyéżrzáné: áby z nich różnicá wftyká/ y fzkodliwá wátpiénia przyczyná byłá odjętá [*tolleretur JanStat 141*]. *SarnStat 55*.

odjęty komu, czemu (6): *GroicPorz t2; BibRadz Dan 7/12*; Moc iego [*Boga*] moc wieczna/ kthora iemu nigdy odjętha nie będzie *RejPos [136], 192v; SkarŻyw 368; WujNT 464 marg*.

W przeciwstawieniach: »dan(y) (4), przeniesion ... odjęt(y)« (5): *OpecŻyw [61]*; A przetoż powiedam wam/ iż będzie odjęte od was Kroleftwo Boże/ y będzie dane narodowi ktoryby podał owoc iego. *BibRadz Matth 21/43*; który [*Kościół Chrystusow*] poczawfzy fię widomie od Ieruzálem/ odjęt był od Zydow/ y przeniesion do Pogánow *WujNT 393, Matth 21/43, s. 392*.

W charakterystycznych połączeniach: *biskupstwo (jest) odjęte(-y, -o), ewanjelija, kościół, kres, krolestwo (boże) (4), moc (3), panowanie, różnica, słowo boże, władza, włodarstwo, zwierzchność*.

Frazy: »odjęt jest grzech, odjętá jest złość« (1:1): *Leop Is 27/9*; Otom dotknął tym warg twoich/ áby odjętá byłá złość twoiá [*et recedet iniquitas*]/ y áby oczyfcion był grzech twoy. *BibRadz Is 6/7*.

»odjęta jest przyczyna« = *zapobieżono* [szyk zmienny] (2): między dwunasią Apostołow iednego Pan obrał/ aby poştánowiwszy Głowę/ była odjęta przyczyną odśzczepieńtwa. *WujNT* 390; *SarnStat* 55.

»odjęt jest żywot [czyj] z ziemie« = *ktos przestanie żyć na ziemi* (1): wiek iego y kthoż wypowie? abowiem odjęt iest żywot iego z ziemie [tollitur a terra vita eius]. *BibRadz Act* 8/33.

Przen (3) :

odjęt komu (2): Odięta tedy ściáná tá/ nie pogánom tylko/ żeby fie ku żydom przyłączyć mogli. *CzechRozm* 78v, 78v.

Wyrażenie: »odjęt z pośrzedku« (1): Ktory do Efeških piżąc/ to twierdzi [...]/ że iuz tá ściáná/ którą byli między sobą żydowie z pogány przegrodzeni/ odjęta iest z pośrzedku przez Christuśá *CzechRozm* 78v.

a. *O dobrach materialnych i niematerialnych, terytoriach, prawach, stanowiskach: odebrany; przywłaszczony, zagrabiony; zdobyty* (51) : *Leop Is* 17/11; *Clarigatio*, *Vpominanie o rzeczy odyęte*. *Mącz* 55d; *Mołkwá porázoná y Działá odjęte*. *StryjKron* 782 marg, 687; *nákázuiąc rełtitucią dóbr Duchownych vigore řádu Kápturowégo odjętych*. *SarnStat* 876, 108.

odjęty od kogo, od czego (12): *Leop Luc* 19/26; *BibRadz Luc* 8/18; *RejAp* 40v, 69v; *RejPos* 82v; *portow y Wyřpow przezeń wiele iest odjętych od Koro*. *MycPrz* II Cv, II C2; *CzechRozm* 166v [2 r], **2v; *WujNT Luc* 8/18; *SarnStat* 12.

odjęt z kogo (1): Nie będzie odjęte dořtoieńtwa/ to iest/ *Sceptrum krolewřkie z Iudy* *BielKron* 18v.

odjęty komu, czemu (18): *MiechGlab* **7v; *LubPs* R4v; *Leop Matth* 13/12; *Iozefowi dáne iest práwo pierworodzieńtwa/ á odjęte Rubenowi*. *BibRadz* 1.Par 5 arg; *Mącz* 102c, 358d; *RejPos* 185v; *CzechRozm* 217v; *ModrzBaz* 100; *SkarJedn* 396; *CzechEpPorz* **v; *PudřFr* 63; *Dearmatus – Ten ktoremu bron odietá*. *Calep* 288b; *káždy któryby praetenderet żeby mu bona nullo iure były odjęté/ ma ná piérwřzé á nadaléy wtóre Roki ziemřkie [...]* dáć fie wpiřác w *Reyefřr*. *SarnStat* 140; *Iż teř Pořłowie řkáržá fie/ że przez Zydy wřzyřtki hándle y żywnořci Mieřczánóm á poddánym nářzym řá odjęté* *SarnStat* 266, 94, 214. *Cf odjęty komu ku czemu*.

odjęty komu ku czemu [= *aby ktos czegoř nie robiř*] (1): *Ieřli iest wywořány/ [...]* *ieřli mářnotrawcá/ ktoremu dla łotrořtwa odjęte řá dobrá ku řzářřowániu* *GroicPorz* t.

W przeciřstawieniach: »odjęt(y) ... dan(y) (5), przydan, wrocony« (7): *iż káždemu ktory ma będzie dano/ y będzie obřitował: á od tego ktory niema/ y to co ma odjętho będzie od niego*. *Leop Luc* 19/26, *Matth* 13/12; *BibRadz* 1.Par 5 arg, *Luc* 8/18; *RejAp* 40v; *WujNT Luc* 8/18; *Cłó przez Miřtrzá odjęté ma być wřconé*. *SarnStat* 1073 marg.

W charakterystycznych pořázeniach: *broń (jest, řq) odjęta(-o, -e), cłó, dobra (bona) (4), działá, księřtwa, łodzie, miasta, porty, pořwiętné, prawo, rzeczy (2), strzelba, wyspy, zamki, řwwo, żywnořci*.

Frazy: »dusza jest odjęta« = *ktos zostanie zabity* (5): *Gdyř on [Bóg] gdy chce nayhárdřzemu duřzá będzie odyęta*. *LubPs* R4v; *mowifř duřzy řwoiey/ vřyway teraz w rořkořzach řwoich/ á niewieřz ieřli nie teyře nocy będzie odjęta od ciebie*. *RejPos* 82v, 185v.

»wolność jest odjęta« (2): áby wolność Ítárodawna Polfka/ wierzenia y chwalenia Bogá/ [...] bylá záhámowana: y przez gwałthowne iákies/ do wiáry Rzymfkiey wŷytkich przyćifkánie/ odiyta. *CzechEpPorz* *4v, **v.

»żywot ma być odjęty« (1): oni obwinieni zá Ípráwiedliwe bywáiá poczytáni/ y żywotá doŷtępuiá/ ktory im przez potwarz miał być odiyty. *CzechRozm* 217v.

Wyrażenia: »gwałtem odjęty« (1): iefli który z duchownych [...] to Poŷwiátné otrzyma: a byłoby temu koŷciołowi ábo tey oŷobie duchownéy/ która w poŷeŷsiiiéy ieft/ nieporzádnie albo gwałtem odiyté [*vi vel violentia esset depulsa JanStat* 236] *SarnStat* 214.

»przez moc odjęty« (1): Iflaⁿdŷkiey źiemie miáftá niktore/ iáko ná imię Rigá/ [...] ácnoby od nas odytápiło/ ábo przez moc było odiyté/ gdyby nieprzyiáciel baczył náŷe zátárgnienie w walkách *MycPrz* II C2.

»prawem odjęt« (2): gdy to co práwem nam ŷłuży/ práwem niemoże być odiyto [*iure repeti non possunt*] *ModrzBaz* 63v, 100.

Szeregi: »oddalon i odjęt« (1): á to cobykolwiek nieŷlufnie od téy korony oddalono y odiyto było [*alienatum vel ademptum esset JanPrzyw* 53]/ wedle moźnoŷci náŷzéy zdybić [*lege: zdobyć*]/ y do iednoŷci korony przyłáczyć *SarnStat* 12.

»odjęty i wydarty« (2): Omnia ista nobis adempta atque erepta sunt, Wŷyŷtki ty rzeczy nam fá odyte y wydárte. *Mącz* 102c; rzecz to nie podobna/ ábyŷ tę dawná wolność wŷytkim ŷlúžáçá/ chćiał w częŷci niektorym wydzieráć: [...] ábo ná to rádzić/ żeby im bylá odiyta y wydárta. *CzechEpPorz* **v.

W przen (7) : *BielKron* 18v; zepchniona teź będzie pychá Afzurowá/ á lalká Micraimfka odiyta będzie. *BudBib Zach* 10/11; *CzechRozm* 166v [2 r.], **2v; Złóŷć ludzka/ nigdyć tego błogofłáwieńftwá Chryŷtuŷowego wydrzeć tobie [*stolico rzymska*] nie mogłá: áby ten poŷag twoy odiyty tobie był *SkarJedn* 396; Biédny káŷek/ co był Ípadł z páná mégo Ítołu: Y ten mi odiyét *PudłFr* 63.

α. *Odebrany od tego, kto sobie uprzednio przywłaszczył lub komu dano* (7) : Swyétokradŷtwo yeŷt gđzye yuź nye tylko czyŷtoŷć bywa pokalaná/ ále teź to co yeŷt Bogu ofyárowáne/ bywa odiyto *KromRozm I* Iv; *GroicPorz* kk3; *BudBib Is* 49/25; Infláty mogá być gruntownie incorporowane ku Koro. zá/niego/ á Zamki y miáftá przywrocone ktore odiyte fá *MycPrz* Dv, I [C]2v.

odjęty komu (2): O rzeczách odiytych Złodźieiowi przy poimániu. *GroicPorz* kk2v, oo4v.

β. *Zabroniony (o posiadaniu, korzystaniu)* (4) :

odjęt komu (3): To widźiŷ/ iż kiedyby im kordy ábo pomŷtá z obroná pozwoloná bylá od Páná/ nigdy ŷie z wbićia nie wefelili. ále rádfzey o pomŷcie/ odpowiedzi/ ábo ácz nic o obronie myŷlili: Ale iż im iuź to przez duchá ŷwiétego odiyto było: przeto ŷie miáfto pomŷty y obrony wefelili. *CzechRozm* 236; Czemu z waŷni chcefz áby to drugiemu było odiyto/ co ty ŷobie ku pocźciwoŷci być rozumieŷ [*tj. noszenie kosztownych strojów*]? *ModrzBaz* 50v. Cf »prawem odjęt«.

Wyrażenia: »odjęt gwałtem« (1): ia żonę poiáwŷzy/ nicem nieuczynił przeciw Koŷciołowi Bożemu/ y przeciw zwyczáiowi iego. A iż to było odiyto gwałtem w Láćinie/ iam ŷye tego ważył/ ábych to wznowił *OrzList* e.

»prawem odjęt [komu]« (1): zabięży fię łácnó tákowým wykłádom/ iellize práwem odjętá im będzie [lege ... eis erit adempta] moc íkupowánia ízołtyłá íwego *ModrzBaz* 100.

b. *O łaskach bożych: nie udzielonych lub których Bóg przestał udzielać* (7) :

odjęty od kogo (5): obfituiące łá wísey łáłki wftá twoie/ bo oóbliwemiś íeft bółkiemi dáry obdárzon ktore nigdy od ciebie niemogá być odjęte. *RejPs* 67v; *MurzHist* 04v; *Leop Iob* 38/15; *RejPos* 49v; *CzechRozm* 216v.

odjęty komu (2): dobrodzieyftwá Boże będą odjęte themu ktory ich nieobrácał ku pożytkom bliznych swoich. *BibRadz* II 17a marg; *WujJudConf* 210.

W przén (1) : Odięta będzie od niepobożnych świáthłóść íego *Leop Iob* 38/15.

c. *O ludziach zabranych przez Boga z jakiejś społeczności* (10) : poniewáz iuż odjęty íeft ten/ kthory zátrzymawał: tedy iuż też íeft Antichriřt. *CzechEp* 373.

odjęty od czego (1): Nie będzię [!] odjęty od Iudżine⁸⁰ domu ten ktoryby na fobie miał zwierzchnóść *CzechRozm* 167.

odjęt z czego (1): íákom vczynił przymierze z Dawidem oycem twem mowiąc/ Nie będzie z ciebie odjęt mąż pánujący nád Izráelem. *BibRadz* 2.Par 7/18.

Wyrażenie: »odjęt z pośrzodku« [szyk 4:3] (7): *CzechEp* 353, 354, 355 [2 r.], 373; *NiemObr* 158; tylko áby ten ktory trzyma teraz/ niech trzyma/ áż odjęt będzie z pośrzodku [*donec de medio fiat*]. *WujNT* 2. *Thess* 2/7. [Zawsze przekład tego samego tekstu.]

d. *O władzach psychicznych [komu czym]* (1) :

Wyrażenie: »pamięć odjęta« (1): Venenis erepta memoria, Czáry komu pámięć odyęta. *Mącz* 479c.

e. *O czynach, stanach, uczuciach: którego ktoś nie robi, nie czuje, nie przeżywa* (31) : áby wízelkie podeżrzánié y nieprzyaciéłki ípołób/ y z tąd y z owąd między námi y z ftrony Miřtrzá y Zakonu íego we wízyftkim był odjęt *SarnStat* 1069.

odjęty od kogo (10): A żeby się był kiedy mógł Iudáłz práwdźiwie vpamiętać/ temuć íá íście niewierzę/ Bo od niego ta moc odjęta była/ íako i íá czuię że i odemnie íeft odjęta. *MurzHist* K2v; Wízeláka przykrość/ y popęđliwość/ y gniew/ y wołanie/ y złorzeczenie/ niech będzie odjęte od was/ z wízeláką złością. *BibRadz* *Eph* 4/31, *Am* 6/7; tho íeft ftrách nád ftráchy kto iuż ma ná on czás przydź ná wieczny vpadek fwoy/ á íż iuż nigdy odjęth nie będye mógł być od niego. *RejAp* 160v; *RejPos* 127, 128, 128v; *BudBib* *4Esdr* 8/52[53]; *WujNT* *Eph* 4/31.

odjęty komu (6): wízyftka moc wiary íeft mi odjęta *MurzHist* I3v, L2; *BibRadz* II 141a marg; *StryjKron* 105; *GórnTroas* 21; *WujNT* 133.

W charakterystycznych połączeniach: bluźnienie jest odjęte(-y, -a), gniew, moc (4), *nieprzyjacielski sposób, pociecha, podeżrzanie, pokof popęđliwość, przykrość, rozkoszy, ufanie, wesele, wołanie, złorzeczenie.*

Fraza: »odjęta jest nadzieja« = *ablata est spes Vulg* (2): gdy iuż áni flońcá áni gwiazd było widác przez wiele dni/ á burza nie máła nádchodzilá/ iuż odjęthá byłá nádzieiá wízyftká zdrowia náłłfego. *Leop Act* 27/20; *WujNT Act* 27/20.

Wyrażenie: »dobra myśl odjęta« (1): Przywróc mi dobrą myśl/ prze mój grzech odjęta *KochPs* 77.

Szereg: »odjęty być i ustać« (1): Odięte łą im y vřtály ich rořzkořzy/ gdy fię słowo Boże ziawiło. *BibRadz* II 141a *marg*.

W przen (2) : Korzeń złořci řkorym wy nic czynić nie maćie/ á niemoc y mol odięty ieřt od was *BudBib* 4.*Esdr* 8/52[53]; iř ci mili novi Kátholikowie máiać iuř w tey mierze odięty řmák duřzny/ [...] nie mogą ináčzey mowić y czynić *CzechEp* 109.

α. *Uniemozliwiony* (7) : przez nie [szkody] chwaća Boża bywa vmnieřřzona: obroná Kořcielnéy wolnořci bywa odięta *SarnStat* 922, 178; Iákie dla odiętey iurysdicyey řzkody od heretyków kořcioł podiał. *SkarKazSej* 700b *marg*.

odjęty komu (4): Powiedziałem ci pierwey/ iř po wielkiey częřci/ przelořonem w Polřcze odięta ieřt władza/ á ielcze ták rřekę/ że y Krolowi řámemu. *GórnRozm* D2; *SarnStat* 178, 922. *Cf* *odjęty komu od czego*. [*Cf* teř **a**. *odjęty komu SarnStat* 266.]

odjęty komu od czego [= *aby ktoř tam czegoř nie robił*] (1): iezioro niktore bárdzo řzerokie/ przenařábáním Diabellřkim od vřzywánia y łowienia ryb ludziom było odięte *StryjKron* 350.

β. *Zabroniony* (o mořliwořci udziału) (2) : Stádcí pořřly Wigiliae/ to ieřt/ czuynořci y nocowánia ná modlitwách/ ktore były w pierwřzym kořciele zwyczáyne wřřzytkim Chrzeřcijánom/ ná káźde vroczyřte řwięto. [...] Ale po tym dla řłufřnych przyczyn odięte/ dořtály fię řámym Zakonnikom. *WujNT* 116.

odjęt czemu (1): zazdrořciwy Czárth y tego nie zámieřzkał/ áby był y tego nie odiał w Kořciele Páńřkim/ iř włafna náuká ięzykowi kaźdemu wřředy była odięta. *RejPos* A6v.

f. *O sytuacjach i oddziaływaniu zewnętrznym: któremu ktoř nie podlega, któregu nie otrzymał* (6) : A gdy řie było podniořło řerce iego/ [...] řlořon ieřt z řtolcá kroleřthwá řwego y řlawá iego odięta ieřt *Leop Dan* 5/20.

odjęty od kogo (2): *RejAp* 40 [2 r.] *cf* *Wprzen*.

odjęty komu (2): *BielKron* 200v; Pořłufzeńřtwo teřz beřtyi napoły odięte człeku ieřt *SkarŻyw* 262.

W przeciwstawieniu: »odjęt... zgotowany« (1): *BibRadz* I 143c *marg cf* *W przen*.

W przen (3) : zńamionuie nam/ iř řrogoř y gorzkoř Grzechu Smierci y Piekła iuř ieřt odięthá/ á řłodkoř řářki y miłolierdžia/ nam ieřt zgotowána *BibRadz* I 143c *marg*; koroná zapłáthy twoiey nigdy tobie zgináć áni od ciebie odięta być nie moře. *RejAp* 40, 40.

g. *O cechach, które przestały być czyjś włařciwořcią* (7) :

odjęty komu, czemu (4): Niemoře cie zákon obwinać/ Bo przekłęřtwu iego moc odięta *MurzHist* Fv; *BibRadz* *Iob* 6/13; *RejAp* 165v; ielři ktoré rzeçzy w przereçzonych przywileiách były trudné/ tedy będa obiářnioné: á ktorá były wářpliwé/ wářpliwóř im będzie odięta [*ambigua omni dubietate carebunt JanPrzyw* 13] *SarnStat* 890.

odjęty czym (2): Magnes gdi będzie obmazan řokiem czořnkowym, albo zceřbule/ nie pociágnie řelaza. A gdyby mu chciał zafię mocz iego przywrocić odięta tym czořńkiem/ tedy gi namoć w kozłowe y krwi *FalZioł* IV 55d; Zářię tych kaře obieráć/ ktorzyby řie Páná Bogá bali/ przetho iř boiáźniá Bożą wřřytki pořáďliwořci odięte bywáia *Phil* L2.

Fraza: »řily [czyje] odjęte řa« = *ktoř utracił řily na skutek starořci* (1): Azař nie ieřt thák iř řobie pomoc nie mogę/ á řily moie odięte mi řa [*subsistentia expulsa est*]. *BibRadz* *Iob* 6/13.

Przen (1) :

Szereg: »rozburzony i odjęty« (1): Zápáloná iest tá Winnicá y wycięta/ rozburzoná wŷytká iey pierwŷza krafa, y odięta ArtKanc 117.

4. Uratowany (2) : A ták mię Dionizya kazála zabić/ álem przez zboyce odięta HistRzym 25v.

odięt komu (1): OpecŻyw 84 cf W przen.

W przen (1) :

Wyrażenie: »odjęt z [czyich] ręku« (1): odychmiáft Iudáfs ślukál podobného czaŷu ij mieŷtza/ iakoby mogł wydatz Iezuffa kromiá tluŷczé aby ijm nie odięt z ijch ręku. OpecŻyw 84.

5. Unieważniony (5) : Przyrodzenie człowiecze/ vŷtáwá małżeństwa/ y blogoŷláwieńŷtwo boże nie fá przez grzech odięte BibRadz I 3a marg; WujJud 149v; iż grube ony á cieŷelne ofiary/ ktorymi Zydzi chwalili Bogá/ [...] miála być odięte WujNT 318; W Ziemi Chełmfkiéy Roki Ziemŷkié ŷeŷćkroć do Roku bywáią ŷádzoné czaŷow trudnych y niepogodnych. Przeto vŷtáwiamy/ áby dwoie Roki były odięté SarnStat 730.

Szereg: »odjęty i skażony« (1): ACZ dla odkupienia vbogich ludźi vtrapienia Czeŷné/ álbo pamieŷtne/ które zwykło bydź Sędziému gdy którą rzecz ŷkázował dawáné/ było odięté y práwie ŷkázoné [fuerit sublata et extincta JanStat 502] SarnStat 817.

** Bez wystarczającego kontekstu (4) : Exemptus alias, Wyyęty/ Odyęty. Mącz 102d; Calep 9b, 304a.

Wyrażenie: »precz odjęty« (1): Demptus, Precz odyęty. Mącz 103a.

II. W funkcji przymiotnika; z przeczeniem: Którego nie można kogoś pozbawić [czym] (1) : ŷroga rzecz gniew niewieŷci [...] Bo to iuż gniew ni rozumem/ áni ŷlowy odięty RejJóz C4v.

Synonimy: I.1. oddzielony, oderwany, odłáczony, 3.a. wydarty; 5. skażony.

Cf NIEODJĘTY, ODJĄĆ

MM